

O osadnících ze Svaté Heleny ve Vojvodově 16

Vladimír Míčan podnikl v roce 1934 cestopisnou výpravu do Bulharska, aby navštívil místa, kde žili čeští a slovenští osadníci. Svoje poznámky z cesty vydal v útlé knížce *Nevratem v nový svět*, která v roce 1934 vyšla nákladem časopisu *SVĚTLO A PRAVDA* v *Knižnici Biblické jednoty v Brně*.

Z této publikace zveřejňujeme závěrečnou část, která se týká osadníků ze Svaté Heleny kteří založili českou vesnici Vojvodovo v Bulharsku. Zde je šestnáctý díl úryvku z knihy *Nevratem v nový svět*:

VLADIMÍR

MÍČAN.

Nepřátel v nový svět

*O českoslov. osadnících v Bulharsku -
Něco o českoslovácích v Jugoslávii a Maďarsku*

BIBLICKÁ JEDNOTA

KČ 11.-

Po modlitbě se začíná nudlovou slepičí polévkou. Jí se pomalu. Mezi jídlem se vypravuje, zpívá. Je ustáleno několik chodů. Po polévce se podávají „drobky“ s rajskou omáčkou neb křenem. Následuje „paprikáč“ se salátem, potom pečené maso vepřové neb jehněčí, rovněž s nějakým salátem. Ke každému jídlu se podává chléb; knedlíky z jídelního lístku našich krajanů pomalu se ztrácejí. K pití se podává voda, sifon, sodovka, poněvadž naši krajané jsou až na nepatrné výjimky úplnými abstinenty; nepijí a nekouří. O přestávkách se zpívá, jednou se čte z bible a podá se výklad. Je-li svatba u methodistů, má ráz český, je-li jinde, je ve znaku česko-bulharské vzájemnosti. Zvyků zvláštních není. Svatba se končí podáváním černé kávy s rohlíky, buchtami, smaženicemi, cukrovinkami. „Co se jedlo před tím, bylo zadarmo“, ohlašuje družba, „nyní se bude jísti za peníze“. Obchází přítomné s mísou a vybírá „na nevěstu“ nebo na „království Boží“. Tohoto okamžiku užijí všichni ti, kteří chtějí novomanželům dát nějaký svatební dar, „vázaného“. Zpěvem se hostina končí.

Nastává loučení hostů, děkování za návštěvu a prošení o prominutí neúmyslných přehlédnutí.

Je konec. Mládež odchází před školu — Vojvodovo nemá návsi — pohrání si na bábu, na třetího, na kočku a myš. Se soumrakem se vracejí novomanželům ještě zazpívati.

Za tři dny po svatbě se nevěsta obyčejně z domu stěhuje za velkého pláče, jako by odcházela na kraj světa, nebo se vítá do domu ženich, přiženil-li se.

O svatbě se dlouho vypravuje mezi starými; mladé zajímají kytíčky,¹⁹⁶⁾ jež dostali mládenci od družiček.

¹⁹⁶⁾ Kytky jsou z vlastních zahrádek, kde jen květiny se pěstují. Na zahradách se pěstuje domácí zelenina, ale málo.

Některé jsou nákladné. Vždyť je to jediný vhodný okamžik, kdy děvče může kytičkou vyznamenati toho, koho má rádo. Musí však spěchat, aby nepřišlo pozdě.

Mládencům, kteří děvčete nemají, připíná kytičky od nevěsty starší družička.

*

Styky s okolním světem umožňuje vojvodovským Čechům dráha. Jezdila nejprve jen do Bělé-Slatiny. Tam až dojel v r. 1922 i pan učitel Findeis. Odtud cestoval vozem.

Za málo let byla tato úzkokolejná dráha prodloužena až k Dunaji do Orechova.

Jednou napadlo tolik sněhu, že vlaky nemohly jezdit. Občané z vesnic kolem tratě byli vyzváni, aby šli dobrovolně sníh vyhazovat. Ale krušovičtí — že nebudou dělat.¹⁹⁷⁾ Nedělali — ale také nejezdili. Po 3 měsíce vlak v Krušovicích¹⁹⁸⁾ nezastavil a museli docházeti až do Vojvodova.

Zato vojvodovští přiložili ochotně ruku k dílu. Pana učitele Findeise ustanovili dozorcem nad pracovní četou z Vojvodova. Ještě dnes těší se velké účtě u železničnického služebnictva, jež na této trati v provozu neb na stanicích jest zaměstnáno.

*

V pondělí ráno sešlo se na stanici 29 osob, staří i mladí, muži i ženy.

¹⁹⁷⁾ Obecní právo v Bulharsku není významu malého. Obec se může usnést, aby byl občan nepohodlný z obce vyhoštěn. Většina rozhoduje. Obyčejně ti, kteří mají divnou minulost, stěhují se do sousední vesnice buď dobrovolně aneb až jsou vyobcováni.

¹⁹⁸⁾ Z Bělé-Slatiny staví vlak v těchto místech: Trnava, Altymir, Galiče, Lipnica, Krušovica, Vojvodovo, Bukjovci, Sarajevo, Orechovo, Galiče, Vojvodovo, Sarajevo jsou zastávky, ostatní jsou stanice.

Methodisté, darbysté, nazaréni . . .

Přišli se se mnou rozloučit.

„Pozdravuje Vás můj pantáta . . .“

„Tuze jsme rádi, že jsme viděli Čecha . . .“

„ . . . že můžeme slyšet českou řeč . . .“

„Já obzvláště miluji českou řeč, náš mateřský jazyk . . .“

Kazatel Harman stál tiše a vážně a chvílemi zahrál úsměv na jeho tváři. I on měl z této živé nálady našich lidí radost.

Když se vlak blížil, zpěváci zanotovali píseň.

Byl jsem dojat. Zpívali tak dlouho až vlak se dal do pohybu. Ba nedal, dokud nedozpívali. Strojvůdce se nahnul, aby lépe viděl a slyšel a vlakvůdce stál nepohnutě a bedlivě poslouchal. Cestující hleděli z oken. Všichni chtěli si poslechnout píseň českou v té libozvučné naší mateřštině. Zpívá-li se:

„Ta naše písnička česká, ta je tak hezká . . .“¹⁹⁹⁾
čím „hezčí“ jest píseň duchovní . . .

Vlak vyjel.

Les rukou a šátků vlál vzduchem . . .

Pan správce školy s chotí doprovázeli mne do Bělé-Slatiny. Zde se vlaky křižovaly.

Máme čas na loučení, táži se starostlivě.

„Ima vreme!“ (Času dosti!)

Už jest to v Bulharsku pořekadlem: Ima vreme — jakoby na vše bylo času dosti.

¹⁹⁹⁾ Ta naše písnička česká,
ta je tak hezká, tak hezká,
tak jako na louce kytička,
vyrostla ta naše písnička.

Až se ta písnička ztratí,
pak už nic nebudem mít.
jestli nám zahyne,
všechno s ní pomine,
potom už nebudem žít . . .

Jel jsem do Sofie — a zadarmo. Lístku do Červenbregu jsem neplatil — dal mi jej výpravčí ve Vojvodově, podotknuv, že už je zaplacen — a ve vlaku dal mi pan učitel z uložení bratří ještě doplatek na jízdu do Sofie. Tuto obětavost krajanů, s kterou jsem nepočítal a nikde, až ve Vojvodově, a tak štědře zakusil, vděčně na tomto místě zaznamenávám.

V Červenbregu²⁰⁰⁾ přesedl jsem do vlaku do Sofie.

Na zastávce (= Spirka) Reselec vystupovala bulharská pěchota a řadila se k pochodu, v Karlukově vyhlíželi nemocní z oken bolnice (nemocnice), v Rebarkově hrála mládež na louce kopanou . . . Chvillemi jsem pozoroval horstvo Staré planiny, pak mne dřímota přemohla, až najednou slyším, že už se blížíme k Sofii.

*

Jako všechna velká města jsou obrazem života osvětového a náboženského, tak i Sofia.

Universita v Sofii vznikla v letech 1882—1892.

Město kráší několik pomníků: diakona Vasila Levského,²⁰¹⁾ padlým Rusům v bojích 1877 a 1878 a ruského cara Alexandra II. a mn. j.

Z budov zdobí město: královský palác, budovy ministerstev, sobranje, justiční palác, budova Národní banky bulharské, budovy škol středních, lázně, divadlo a j.

²⁰⁰⁾ V hostinství nádražním volalo dítě na šenkýřku: Mamo! Jelikož bulharština nesklonuje, byla to snad rodina ruského uprchlíka (Rusky: Mamo! mamašo!)

²⁰¹⁾ Vasil Ivanov Levskij (též Djakon), 1837—1872, zprvu mnich, potom učitel (1865), odešel do Srbska, odkud podnikal s vojvodou Panajatou výpady proti Turkům. 1867 organizoval bulharské legie v Bělehradě. 1872 upadl do rukou Turků a byl popraven.

O osadnících ze Svaté Heleny ve Vojvodově 16

Zde si můžete stáhnout poslední část v PDF:

[Mican_Stranka_136Stáhnout](#)

[Mican_Stranka_137Stáhnout](#)

[Mican_Stranka_138Stáhnout](#)

[Mican_Stranka_139Stáhnout](#)

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)